

УДК 338.2

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА РОЛЬ ПІДПРИЄМЦЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Студ. А.І. Гутман, гр. БМО-1-17

Науковий керівник проф. В.В. Бугас

Київський національний університет технологій і дизайну

Мета і завдання. Одним з основних елементів ринкового господарства є підприємство. Під підприємством розуміється економічний суб'єкт, що займається виробничою діяльністю і має господарську самостійність. Підприємство об'єднує ресурси для виробництва економічних благ із метою збільшення прибутку.

Об'єкт та предмет дослідження. А. Сміт характеризував підприємця як власника, під цим кутом зору він розглядав його дії в економічному житті, мотивацію, поведінку, психологію. Вчений зазначав, що підприємець керується лише власним інтересом, ризикує, переслідує власну вигоду, задовольняючи суспільні потреби. Нашою метою є дослідити роль підприємства та підприємця в сучасній економіці.

Методи та засоби дослідження. Є ціла низка критеріїв, що у будь-якому вільному суспільстві визначають роль і місце підприємця. Основним орієнтиром підприємницької діяльності в умовах ринкового господарства залишається рентабельність самостійного підприємства. Щоб вирішити це завдання, підприємець повинен досягти певного рівня прибутку. Одержаний коректним способом, він є показником успішної підприємницької діяльності.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. З економічної точки зору, підприємство самостійно здійснює індивідуальне відтворення, тобто організовує виробництво, для чого наймає робочу силу, купує сировину і матеріали, напівфабрикати в інших підприємств, платить за це готівкою або бере в кредит, користуючись безготівковим обігом, свої товари продає чи тимчасово складає.

Результати дослідження. Розуміння сутності підприємництва зв'язано також з визначенням його ролі в економіці різних рівнів системи господарювання. Роль і значення підприємництва в економічному розвитку полягає у тому, що:

– підприємництво є важелем для зміни структури економіки. Для підприємців основний спонукальний мотив – можливість одержання прибутку. Вони майже завжди концентрують свої дії на розвитку перспективних напрямків господарської діяльності, віддача від яких може перевершити середні показники;

– розвиток підприємництва створює «поживне середовище» для конкуренції. Забезпечуючи освоєння перспективних виробництв, підприємці сприяють швидшому оновленню техніко-технологічної бази і номенклатури продукції фірми. Вони стимулюють господарську активність, підтримуючи конкуренцію й існуючий ринок;

– підприємництво можна вважати каталізатором економічного розвитку. Цей своєрідний прискорювач істотно впливає на структурну перебудову в економіці; збільшення обсягів виробництва і надання послуг; стимулювання інвестиційної діяльності; підвищення рівня попиту і пропозиції; прискорення темпів економічного розвитку національної економіки в цілому;

– підприємництво сприяє економії і раціональному використанню всіх ресурсів. Діяльність підприємця нерозривно зв'язана з господарським ризиком. Саме ця обставина є потужним стимулом економії ресурсів, вимагає від підприємця детального аналізу рентабельності проектів, відповідального ставлення до інвестицій, раціонального витрачання ресурсу, найму робочої сили;

– підприємництво забезпечує сильні діючі стимули до високоефективної праці. У більшості випадків особистості, котрі мають власний бізнес і завдяки цьому сильніші спонукальні мотиви, більше зацікавлені в якісній і продуктивній праці, ніж наймані працівники.

Не лише інтереси та вигода зумовлюють діяльність підприємця. Адже в умовах ринкового середовища існує багато суб'єктів підприємницької діяльності, між якими триває конкурентна боротьба за головний приз — прибуток. Одержати його можна тільки за умови застосування найефективнішого варіанта використання ресурсів, економічного ризику, новаторських ідей. Це спонукає підприємця використовувати найкращі якості працівників: творчість, сумлінну працю, організаторські здібності. Намагання виявити себе як особистість у певній сфері діяльності, реалізувати свої ідеї та результати праці, зробити їх надбанням суспільства — це також мета підприємця, яка відіграє значну роль у житті суспільства, є його рушієм. Усе це робить підприємництво локомотивом економічного, соціального і культурного розвитку людського суспільства.

Ефективна та активна підприємницька діяльність може здійснюватись в суспільному господарстві за певних макроекономічних передумов:

- наявність прав і свобод для здійснення самостійної підприємницької діяльності;
- узаконене право власника на засоби виробництва, продукт і дохід від підприємницької діяльності;
- повна відповідальність за результати своєї економічної діяльності;
- наявність конкурентного середовища;
- відкритість економіки, її інтеграція в систему світогосподарських зв'язків, право підприємця здійснювати зовнішньоекономічні операції;
- сприятливий політичний клімат;
- позитивна суспільна думка.

Висновки. Отже, підприємництво виконує особливу функцію в економіці і народному господарстві, змістова сутність якої зводиться до оновлення економічної системи, створення інноваційного середовища, що спричиняє руйнацію традиційних структур і відкриття шляху до перетворень, зрештою стає тією силою, котра прискорює рух економіки по шляху ефективності, раціоналізації, бережливості і постійного оновлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Економіка підприємства: підручник. / І.М. Бойчик. – К. : Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
2. Азарова А.О., Нікіфорова Л.О. Економіка підприємства. Практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: ВНТУ, 2016. – 216 с.
3. Планування діяльності підприємства : навчальний посібник / А. Ф. Бурик. - Київ : ЦУЛ, 2016. -260 с.
4. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчальний посібник / Н. Г. Міценко. - Львів : Магнолія 2006, 2015. - 688 с.